

Dossier Verplichting CIKO Evaluaties

Een overzicht van de gebeurtenissen

Opstart Dossier	22 februari 2022
Einddatum	/
Laatste update	17 april 2022
Auteurs	Marloes Tholhuijsen, Voorzitter; Arne Cobben, Coördinator Onderwijs
Status	Publicatie

Abstract

CIKO evaluaties waren geen verplichting om in te vullen. Om geldigheid te verkrijgen moet ten minste 30% van de studenten die een vak volgen deze evaluaties invullen. Dit werd steeds met moeite behaald, wat de kwaliteitszorg van het onderwijs uitdagend maakte. Ook voor studenten was dit een probleem dat meermaals is aangekaart.

Sinds academiejaar 2020-2021 is het invullen van de CIKO-evaluaties wél een verplichting voor alle studenten. Indien je dit niet invult, kan je toegang tot BlackBoard tijdelijk ontzegd worden. Dit is langs de Studententraad gepasseerd en op enkele voorwaarden goedgekeurd. In dit document staat er beschreven hoe de Studententraad ineen zit en wat de rol van de Studententraad was binnen dit dossier rond de CIKO evaluaties.

Inhoudstafel

Abstract	2
CIKO-Evaluaties	Error! Bookmark not defined.
Toevoeging OER	4
Bedenkingen Studentenraad	6
Academiejaar 2020-2021	8

CIKO Evaluaties – academiejaar 2020-2021

De CIKO-evaluaties kennen een langdurige geschiedenis. Op facultaire CIKO-raden en in de Werkgroep Innovatie en Kwaliteitszorg Onderwijs van de Onderwijsraad is meermaals door alle partijen aangehaald dat het erg moeilijk is om aan de gewenste responsiegraad van de evaluaties te komen. Dit maakt dat de input die gegeven wordt soms niet serieus genomen kan en mag worden, wat verbetering aan het onderwijs in de weg staat. De student is hier uiteindelijk benadeelde partij van. De kwaliteit van het onderwijs is immers een van de belangrijkste pijlers van een onderwijsinstelling.

Verscheidene discussies en initiatieven schoten de grond uit, maar steeds tevergeefs. Sinds academiejaar 2021-2022 staat daarom een extra artikel in het Onderwijs en Examenreglement (OER), dat het invullen van de CIKO-evaluaties verplicht maakt.

Toevoeging OER

Volgend artikel werd in 03/2021 toegevoegd aan het Onderwijs en Examenreglement:

6.4 Deelname aan kwaliteitszorg

6.4.1 Van alle personeelsleden en studenten wordt een actieve betrokkenheid verwacht bij de processen gericht op interne kwaliteitszorg. Studenten kunnen daarbij worden gevraagd om feedback te geven over bepaalde aspecten van de onderwijspraktijk en de organisatie van het onderwijs. De participatie aan deze bevestigingen is noodzakelijk om een geloofwaardige interne kwaliteitszorg te kunnen realiseren en is daarom verplicht. Studenten die na herhaalde oproepen niet deelnemen aan de onderwijs-evaluaties kunnen tijdelijk de toegang tot de elektronische leeromgeving worden ontzegd. Ze worden daar op voorhand meermaals van verwittigd."

Het Onderwijs- en Examenreglement is opgesteld in de Werkgroep Onderwijs en Examenreglement, waarna het is goedgekeurd door de Studentenraad, de Onderwijsraad en de Raad van Bestuur na extensieve inhoudelijke discussie en toelichting.

Op de werkgroep OER werd de eerste discussie gehouden, volgende extractie uit het verslag is hierin relevant:

Artikel 6.4 toevoegen onder 6, in verband met verplichte deelname aan onderwijs-evaluaties. In de WIKO en tijdens het overleg met de voorzitters opleidingscommissies lijkt een consensus te groeien dat een verplichte deelname aan de onderwijs-evaluaties moeten worden overwogen. Aan de VUB denkt men ook in die richting en de UGent heeft de verplichting al ingevoerd met positieve resultaten.

In de loop van 2019-2020 zal het overleg hierover verder worden gevoerd. Om klaar te zijn ingeval van consensus, technische haalbaarheid en flankerend beleid wordt nu al een nieuw artikel voorzien dat dit mogelijk moet maken. Het voorstel is om dit artikel enkel op te nemen indien hierover in de Onderwijsraad van 31/03/2020 groen licht gegeven wordt. Op de Onderwijsraad van 25 februari 2020 werd dit echter al behandeld. De belangrijkste voorwaarden zijn roze gekleurd.

Art. 6.4.1. Toevoeging van een artikel over de verplichte deelname aan kwaliteitszorg. De voorzitter van de Werkgroep OER veronderstelt dat dit artikel pas wordt behandeld (en goedgekeurd) op de Onderwijsraad op 31/3/2020.

De preambule van dit punt werd echter aan de stukken van het OER toegevoegd.

Artikel 6.4 Deelname aan kwaliteitszorg bepaalt het volgende in 6.4.1 *Van alle personeelsleden en studenten wordt een actieve betrokkenheid verwacht bij de processen gericht op interne kwaliteitszorg. Studenten kunnen daarbij worden gevraagd om feedback te geven over bepaalde aspecten van de onderwijspraktijk en de organisatie van het onderwijs. De participatie aan deze bevragingen is noodzakelijk om een geloofwaardige interne kwaliteitszorg te kunnen realiseren en is daarom verplicht. Studenten die na herhaalde oproepen niet deelnemen aan de onderwijsbeoordelingen kunnen tijdelijk de toegang tot de elektronische leeromgeving worden ontzegd. Ze worden daar op voorhand meermaals van verwittigd.*

De voorzitter van de werkgroep OER is verrast dat de discussie over dit artikel samen met het OER wordt besproken. Hij ging er vanuit dat dit voorstel pas op de Onderwijsraad van 31/3/2020 zou worden voorgelegd. De verplichte deelname werd op vraag van de Werkgroep Innovatie en kwaliteitszorg Onderwijs (WIKO) ontwikkeld nadat werd vastgesteld dat ook wanneer alle denkbare stimuli worden toegepast de deelname aan de onderwijsbeoordelingen veel te laag blijft. De WIKO heeft het voorstel tijdens meerdere vergaderingen besproken en kreeg uiteindelijk positief advies, voor de OWR van februari.

Op de landingspagina in Blackboard wordt een evaluatiemodule geplaatst met als titel 'Evalueer je docenten'. Deze module zal enkel getoond worden in bepaalde tijdsvensters van het academiejaar waarin er evaluaties lopen. Twee weken voor het afsluiten van de bevraging, verschijnt een herinneringsmodule in Blackboard. Een week voor het afsluiten van de bevraging, verschijnt een verplichte module in Blackboard. Deze module kan niet meer worden weggeklikt en dwingt de studenten om eerst de enquêtes in te vullen, alvorens men (onmiddellijk) terug toegang heeft tot Blackboard. **De verplichte module blijft 7 dagen actief; na 7 dagen heeft de student opnieuw toegang tot de leeromgeving. De studenten zullen zeker niet afgesloten worden van Blackboard tijdens de blok- en examenperiode.** De tijdsvensters zijn in samenspraak met CIKO-stafmedewerkers vastgelegd.

- Studenten die in de onmogelijkheid zijn om een onderwijsbeoordeling in te vullen, bijvoorbeeld omdat ze geen les gekregen hebben van de docent of omdat ze het opleidingsonderdeel niet gevolgd hebben, moeten dit kunnen aangeven en vervolgens niet verplicht worden om de vragenlijst in te vullen. Hiertoe maakt men een eerste vraag in de enquête verplicht. **Een student heeft voldaan aan de verplichte deelname door deze ene verplichte vraag in te vullen.**
- Een lid vraagt naar de praktijk in de andere instellingen? De secretaris meldt dat KU Leuven niet van plan is om deze werkwijze toe te passen, dit niet aan de orde is bij de UHasselt, dat VUB dit systeem wel plant maar er nog geen consensus over is en dat UGent dit al enige tijd toepast. UGent heeft bij de introductie daar een grote campagne uitgewerkt om dit te promoten, maar in het algemeen zijn er weinig problemen geweest. Een noodprocedure wordt daar niet centraal voorzien, dit in tegenstelling tot de UAntwerpen waar **opleidingen het departement Onderwijs kunnen contacteren om de verplichte module op te heffen en Blackboard terug beschikbaar te maken voor groepen**
- De vicerector benadrukt dat de periode van afsluiten beperkt is tot één week en dat dit nooit zal gebeuren in een examenperiode. Een belangrijk punt hierbij is dat de frequentie van evalueren niet te groot mag zijn waardoor er een moeheid bij studenten optreedt. De secretaris licht toe dat studenten slechts éénmaal zullen moeten inloggen.
- **Belangrijk is dat er op Blackboard ook plaats wordt voorzien voor terugkoppeling naar studenten. Wat heeft de opleiding met de verkregen informatie gedaan? De boodschap moet zijn dat deelnemen effect heeft.**

- Een lid stelt voor om eerder te werken met een percentage van de studenten. Hoeveel studenten willen we dat antwoord geeft? Indien we dit aantal behalen, zijn we tevreden. De studenten die geantwoord hebben, worden in dit scenario niet verplicht te antwoorden. Vanuit het departement Onderwijs wordt gemeld dat deze methode moeilijk toepasbaar is in kleine groepen. De suggestie kan wel gebruikt worden wanneer studenten veel enquêtes moeten invullen.
- Wat met de resultaten van studenten die de verplichte module moeten invullen en niet meer op Blackboard kunnen. Antwoorden zij anders dan hun collega-studenten? Alle informatie is anoniem. Wanneer we de deelname effectief verplichten, is het aangewezen om de effecten hiervan na te gaan. De antwoorden van studenten die pas hebben geantwoord als BB is geblokkeerd kunnen worden vergeleken met die van studenten die op tijd hebben geantwoord.
- Een tweede aspect dat hetzelfde lid aanhaalt, is dat zijn faculteit heel wat opdrachten oplegt aan de studenten. Hij is bevreesd dat de methode ertoe zal leiden dat studenten zich bij tijdelijke afsluiting zullen wenden tot de docent van het opleidingsonderdeel. De voorzitter meldt dat we dit opvangen door het systeem met de verplichte vraag. Na het beantwoorden van deze vraag kan de student terug op Bb. Het lid wordt bijgetreden door een collega die ook verwijst naar de continue bevragingen in haar faculteit. Ook zij hoopt dat dit geen extra werk/communicatie voor de docent inhoudt. Ook vanuit de faculteit TI leeft er bezorgdheid over de impact van het systeem op de docenten.
- Een student GEN vraagt naar de flexibiliteit van de tijdsvensters. Hijzelf heeft in de eerste twee weken van november examens. De vicerector zal toevoegen aan de data voor de tijdsvensters dat studenten zeker niet afgesloten kunnen worden van Blackboard tijdens de blok- en examenperiode.
- De vicerector stelt voor om het bovenliggend voorstel op te volgen en te evalueren indien nodig.

Bedenkingen Studentenraad

Hoewel de studenten zich wel achter de verplichting tot deelname aan evaluaties kunnen scharen, hebben ze toch ook een aantal bedenkingen. Het is voor hen heel belangrijk dat eventuele blokkeringen nooit tijdens de examens zouden gebeuren. Zij vragen om nog een artikel 6.4.2 toe te voegen dat stelt dat niemand mag geblokkeerd worden tijdens de examens.

Verder vragen ze ook dat er meer feedback aan studenten wordt gegeven over wat er met de resultaten van de evaluaties gebeurt teneinde hen te motiveren om de evaluaties in te vullen. De voorzitter van de OWR stelt dat dit artikel er enkel komt indien het technisch haalbaar is om dit te realiseren en als er akkoord is over een flankerend beleid.

Uiteraard is het niet de bedoeling dat studenten tijdens de examens geblokkeerd worden. In verband met de feedback aan studenten antwoordt de voorzitter dat er heel veel gebeurt met de feedback van de studenten en dat dit ook wordt gecommuniceerd naar de studentenvertegenwoordigers. De studenten merken op dat het beter is dat de instelling de brede communicatie hierover verzorgt en niet de studentenvertegenwoordiger. Het hoofd van het departement onderwijs stelt voor om de faculteiten te vragen om jaarlijks op BB te plaatsen wat er gewijzigd is naar aanleiding van de feedback van studenten. Uiteraard kan dit enkel op geaggregeerd niveau. Een lid meldt nog dat in haar faculteit posters over dit thema werden gemaakt en opgehangen zodat de informatie voor alle studenten vlot toegankelijk is.

Conclusie: Aangezien het artikel momenteel nog onder voorbehoud is van de discussie en beslissing in de OWR van 31 maart 2020 is het nu niet wenselijk om nog een artikel 6.4.2 toe te voegen.

Op 05/03/2020 werd volgende discussie gevoerd op de Algemene Vergadering van de Studententraad. Deze was van mindere omvang dan die op de Onderwijsraad, omdat aan de zorgen bij studenten gehoor is gegeven bij de flankerende maatregelen:

4.2 Advies OER 2020-2021*

Het Onderwijs en Examenreglement 2020-2021 zoals voorgesteld door de Onderwijsraad (OWR) wordt ter zitting overlopen. Er is nog een wijziging niet opgenomen in het vergaderstuk:

- **Artikel 7.1.2 geschrapt. Dit is gedaan omdat het vrijgeven van onderzoeksdata aan de promotor in een ander artikel al gewaarborgd is; anders is beoordeling onmogelijk. Een discussie die op de OWR is gevoerd ging rondom de definitie van kandidaat-studenten in Artikel 19. Er is geen verandering doorgevoerd, omdat er geen praktische implicaties verwacht worden. Indien dit wel gebeurt, zal het artikel herevalueerd worden.**

Enkele opmerkingen vanuit de AV:

- **6.4.1 Een lid merkt op dat de modaliteiten en de flankerende maatregelen niet opgenomen zijn in het OER. Er is wel een document met uitleg, dat beschikbaar is en zal worden nagestuurd aan de leden van de AV. Een lid vraagt wat "tijdelijk" in het artikel betekent. Concreet houdt dit in dat wanneer de CIKO evaluatie niet op eigen initiatief invult Blackboard 7 dagen niet beschikbaar wordt. De blokkering is meteen opgeheven als de student de evaluatie alsnog invult. Een lid vraagt zich af of zulke maatregelen de betrouwbaarheid van de resultaten niet in de weg staat. Er wordt verduidelijkt dat resultaten die na 'straf' binnenkomen en totaal buiten de andere evaluaties vallen, niet zullen worden meegenomen in de evaluatie."**

Academiejaar 2020-2021

Er is in verband met de covid-19 crisis in overleg met de studentenvertegenwoordigers besloten om dit in academiejaar 2020-2021, ondanks de inschrijving in het OER, niet door te voeren. Iedere student was immers voor het onderwijs volledig afhankelijk van de online leeromgevingen.

Academiejaar 2021-2022

In dit academiejaar werden de verplichte onderwijsevaluaties voor het eerst doorgevoerd. Op de eerste Werkgroep Innovatie en Kwaliteitszorg Onderwijs werd terugkoppeling gegeven.

Vergadering WIKO 20/03/2022

Op de Werkgroep Innovatie en Kwaliteitszorg van het Onderwijs (WIKO) van 20/03/2022 werden voor het eerst resultaten meegedeeld van een verplichte onderwijsevaluatie. Voor de werknemers die rond kwaliteitszorg werken was dit een enorm succes. De responsiegraad steeg globaal genomen van 28% in academiejaar 2020-2021 naar 78% in het eerste semester van 2021-2022. Een fenomenale stijging van 50%, half de studentenpopulatie. In het rapport lichten ze ook toe waar enkele problemen nog zijn met de responsie en binnen welk timeframe de studenten antwoorden. Op de werkgroep werden deze cijfers met blijdschap onthaald en zowel docenten als medewerkers zijn blij dat ze met meer data te werk kunnen gaan om hun onderwijs bij te stellen waar nodig.

Als Bijlage 1 bij dit dossier kan u de presentatie van de cijfers vinden.

Het verslag van deze werkgroep zal bijgevoegd worden als bijlage 2 wanneer beschikbaar.